

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadónos:
DR. FRANCISZ LAJOS.
 Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetési árak: Egy háromhasábos petit sor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvozmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

† Gróf Zichy Nándor 1828—1911.

Nyitra, dec. 27.

A magyar közélet ormára gyászlobogót tűzött fel karácsony estéjén a halál sötét szárnyú angyala.

A tiszta magyar hazafiság, a valóságos hittelt párosult államférfiúi bölcsesség, az egyházához megingathatatlan hűséggel ragaszkodó kegyelet mintaképe gróf Zichy Nándor, kir. tárnok mester, a magyar katolikus mozgalmak vezére visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Az egész nemzeté volt, de leginkább mi katolikusok siratjuk. Az egész nemzeté volt, mert a ki tiszta szívvel szereti és önzetlenül szolgálja hazáját, az még akkor is, ha nem tart igényt hálára, kitörölhetetlen betűkkel írja be nevét, tetteit és emléket a nemzet szívébe.

Még a nagy nemzeteknél is az önzetlen hazaszeretettel ékes férfiak a megbecsülés központjában állanak és nincs művelt nemzet a világon, mely az ő hű fiait, a nemzeti élet ideáljainak lelkes és buzgó hordozóit az elismerés koszorújával nem övezné.

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRGYJA.

Gróf Zichy Nándor életéből.

Jókai Mór koszorús költőnk egyik nevezetes epizódját írta meg gróf Zichy Nándor életének.

A nagy költő szerkesztésében jelent meg 1863. január első napjaiban a *Hon* című politikai és szépirodalmi lap, melynek alapítói Tisza Kálmán, Almásy Pál, gróf Károlyi Sándor, Podmaniczky Frigyes báró, gróf Keglevich Béla, Ivánka Imre, Beniczky Lajos és Jókai Mór voltak.

„Nemsokára az új lap megindítása után, egy februári reggelen — írja Jókai Mór — odajön hozzám Ivánka Imre, A *Hon* közgazdasági rovatának J. I. jegyű belmunkatársa s kihúzza a zsebéből egy terjedelmes kéziratot.

— Almásy Pál küldi neked ezt a cikket; szerzője gróf Zichy Nándor, olvasd át, ki lehet-e ezt adni a *Hon*-ban?

Kapva kaptam utána.

— No csak ne kapj utána olyan mohón, — mondá Ivánka Imre barátom. — Ez a cikk már megfordult Kemény Zsigó kezén is. A gróf természetesen közelebb áll Deák Ferenc

Kis nemzeteknél bűn volna a hazaléte ellen, ha meg nem becsülnék, ha a tisztelet és hódolat babérkoszorújával ki nem tüntetnék azokat, a kik egyéni előnyökről lemondva, tevékenységüket a hazá nagy érdekeinek szentelték.

Gróf Zichy Nándor lángoló hévvel szerette hazáját s ebbe a lángba az önérdek indulata soha sem kevert egyetlen-egy fellobbanó szikrát sem. Fiatal korában fogságot szenvedett, rang- és vagyoneklobzást tűrt a hazá alkotmányának szeretete és tevékeny szolgálatáért. Életének későbbi szakában, mikor özönlenni látta hazánk felé azokat az áramlatokat, melyeknek sodra mindig egy-egy darabot ragadott magával a hazá kincseit, hitét, hazaszeretetét, királyhűségét, népjólétét véő művekből, kiállott a küzdelmek és harcok síkjára s tudásával, fáradhatatlan mozgékonyaságával, nagy anyagi áldozatokkal gátakat igyekezett emelni és emelt is a féktelen ár romboló ereje elé.

Munkája nyomán áldás fakadt. A mit alkotott, az mind bőséges forrása a hazafentartó erőnek. Az Országos Néppárt, a keresztény igazságosság és a felebaráti szeretet elvein

organumához, mint a mienkhez: a cikk a Pesti Napló számára lett írva; de Zsigó azt mondta rá, mikor elolvasta, hogy köszöni szépen a gráciát, hanem ez idő szerint még sokkal jobbnak találja a kosztot a Steinhreiber csárdájában, mint a Károly-kaszárnya kintijában. (Már ekkor egy kollégánk, Tóth Kálmán, a Bolond Miska szerkesztője ott kosztozott, holmi politikai szójátékért.) Az én kezembe tehát úgy került Zichy Nándornak a nagynevezetességű politikai értekezése, hogy Kemény Zsigó megérezte rajta a börtönszagot.

Elolvastam tehát végig. Tizenkét írott oldalon csupa merő tények, adatok és igazságok összeállítása, mely felfoghatóvá teszi a Schmerling által megkísérlett összalkotmányú egyesített monarchia lehetetlenségét. Különösen az osztrák és magyar közgazdasági, nemzetgazdasági és pénzügyi érdekeknek ellentétei voltak alapos tanulmányozással feltüntetve. Igen okos cikk volt.

— Én ezt, ha a nyakam utána szakad is, kiadom.

— No csak olvassa végig — mondá Ivánka Imre.

Az utolsó két lapon következtek aztán az expozéinak a korolláriumai. Hogy minő vesze-

nyugvó politikájával, a katolikus szellemű sajtó az ő mocsoktalan tisztességével, minden hazafias és nemzeti cél iránti mély és őszinte szeretetével, a különféle népjóléti szervezetek, az ő altruisztikus kihatásukkal, megannyi erős tényezői a hazá javainak, legnagyobb kincsének az őserőt képviselő népnek.

S azért ha még hálás tud lenni a nemzet az ő hű fiait iránt, ha a megbecsülés érzései még az ősi magyar lovagiasság tiszta fényétől csillognak, Zichy Nándor emléke nem homályosulhat el egyetlen egy jó hazafi lelkében sem, nevét be kell vésni a nemzeti kegyelet ércoszorújának azon leveleire, melyeken a hazá legjobb, leghűségesebb fiainak nevei diszlenek.

De azt mondtuk, hogy leginkább mi katolikusok siratjuk gróf Zichy Nándort.

Politikájának vezérelve, egy olyan program a magyar katolicizmus számára, melyet annak időtlen időkig követnie kell és ennek a programnak Zichy Nándornál buzgóbb, lelkesebb és áldozatkészebb hive nem volt eddig, nincs a jelenben és aggodó hazaszeretetünknek nagy kér-

delmek fognak Magyarországnak ezen gyötörve kényszerítéséből a monarchiára bekövetkezni. Profétai lélek nyilatkozott e sorokban. Én el voltam a cikk befejezésétől ragadtatva.

— „No, ha egy gróf Zichy Nándornak volt bátorsága ezeket megírni, hát nekem lesz bátorságom ezeket kinyomatni.”

Elmondja azután Jókai, hogy Ivánka kapacitálására az utolsó két oldalt kitörülte vörös ceruzával, mert a gróf megengedte, hogy a kéziratból töröljenek, csak azt kötötte ki, hogy hozzá ne irjanak.

Másnap megjelent a cikk s Jókai előre elkészült, hogy micsoda szép polemia fog ebből kerekedni. Eközben berontott hozzá Ivánka Imre:

— Hej dühös ám Pálffy Mór, hadi törvényszék elé fog benneteket állítani.

Jókai már korán reggel Emich Gusztáv irodájában találta Pulez urat, a régi ismerőst. Ő volt a sajtó felügyelője. Már jött a kézirat után. A nevezetes úr elvitte a kéziratot s ezután hamar megjött az ítélet a katonai törvényszék előtt. A vádlottak csak az ítéletből tudták meg, mivel vannak vádolva. A böles törvényszék egyéb alap hiányában közszend-háborítás miatt ítélte el gróf Zichy Nándort

dése, vajjon lesz-e ilyen zászlótartónk a jövőben?

A magyar katolicizmusnak politikai tényezőnek kell lennie, ezt kívánja a nemzet érdeke, a trón erőssége és magának a magyar katolicizmusnak védelme. Így fejezhető ki az a politikai alaptétel, melyen gróf Zichy Nándornak közéleti tevékenysége nyugodott.

Csak elfogulatlan ítélőképesség kell hozzá s rögtön belátjuk ennek az alaptételnek feltétlen helyességét, bárminő párthoz, bárminő felekezethez tartozunk is.

Ha az a kérdés merül fel, hogy melyek azok az intézmények, a melyeket jogosultaknak lehet tartani ebben az országban a politikai befolyás gyakorlására, akkor ha csak valaki nem esküdt ellensége annak a szellemnek, a melyben a magyar katolicizmus az ő erejét a haza javára kifejtette, mást nem felelhet csak azt, hogy a mely intézmények a nemzetre nevelő hatással bírnak, azokra nézve a politikai befolyás jogosultságát is feltétlenül el kell ismerni.

Már pedig a katolikus egyháznak a nemzetre gyakorolt nevelő hatása még ma is a legnagyobb, legkiterjedtebb mindazon kulturtényezők között, melyek ebben az országban a nemzetnevelés nagy munkáját végzik.

A magyar katolikus egyháznak a hazához és trónhoz való hűségét kilencszáz esztendőnek kemény küzdelmei próbálták ki. A haza függetlenségének és az alkotmányának szeretetét olyan események gyökerezteték meg a magyar katolicizmus lelkében, melyeknek egyházunk legkiválóbb fiai voltak a szerzői és mozgatói. A katolicizmus szeretetének aranyzálaival átszőtt nemzeti zászlók alatt harcoló szabadsághősök,

a legtisztább, legszeplőtelenebb emberek voltak, a kiket csak ismer a világtörténelem.

Ma is, a nemzetiségi mozgalmak súlyos napjaiban nincs a katolikus egyházhoz hasonló erő ebben az országban, mely úgy tudná megtartani a hazához való hűségben a néptömegek lelkét, mint a hogyan azt a katolikus egyház bírja és teszi is.

Hát egy ilyen társadalmi szervezet, ne legyen jogosult politikai befolyást gyakorolni az ország közállapotaira? Ez első sorban magára az országra nézve súlyosan hátrányos jelenség lenne.

Gróf Zichy Nándornak politikai alaptétele, régi igazság, de abban az öntudatos és erélyes tevékenységben, a melynek kereteibe ő ezt az alaptételt beillesztette, új erő az, új tényező, egyúttal pedig gróf Zichy Nándornak legbecesebb politikai hagyatéka.

A mi nagy és tiszteletre méltó örökségünk az, az utána jövő generáció öröksége, melyet az enyészhetetlen kegyelet és a tette hívó szeretet láncszeme köt gróf Zichy Nándor nevével és emlékével együtt a halhatatlanság koszorújába.

Az áldott emlékü főúr elhunytá alkalmából családjához nagy számban érkeztek a részvét iratok.

A király a következő táviratban, melyet Zichy Aladár grófhöz intézett, fejezte ki részvétét:

Ő felsége őszinte sajnálkozással értesült nagyméltóságod immár Istenben boldogult édesatyjának, Zichy Nándor gróf őnagyméltóságának tegnap bekövetkezett elhunytáról és nagyméltóságodnak, valamint nagyméltóságod édesanyjának, Livia grófnőnek, valamint nagyméltóságod testvéreinek a súlyos veszteség felett érzett legmelegebb és legőszintébb részvétét kifejezni méltóztatott. Ő felsége, kinek a megboldogult kiváló hazafiságát és érdemeit méltányolni alkalma volt, emléket mindenkor hűen és kegyelettel fogja megőrizni. Legfelsőbb megbízásból

Paar gróf,
lovassági tábornok.

Ez az alapja Zichy Nándor jellemének.

A jó Haymerle nagyot bántott e kívánságon. Ilyen óhajást még árestánstól nem hallott. Azt, hogy én kijárjak a börtönből ide-oda, fel a Svábhegyre a feleségemhez vacsorára, mind megengedheti a saját felelősségére, de hogy egy elítélt rab reggelenként templomba járjon? Ez nehéz kérdés! Azt mondta, hogy ilyen szokatlan esetre hiányoznak az instrukciói; hanem azonnal megteszi eziránt az előterjesztést a katonai főparancsnokságnál, hanem amíg ez a bürokratikus utakat megjárta, Ő felsége kegyelme megszüntette fogházbüntetésünket s mehettünk haza.

Jókai cikke ezután érdekfeszítően eseteli az 1863-iki év történetét, a gazdasági nyomort, amit a rossz termés zúdított a nép nyakába, az egyre növekvő türelmetlenséget, mely a társadalom minden rétegét áthatotta, leírja az Almássy Pál-féle félbenmaradt párbaj történetét, Almássy Pál és több kiváló politikus elfogatását. Jókai összeköttetései révén előre értesítette Almássyt a veszedelemtől, ami azonban elkerülhetetlen volt. Börtönbe került A Hon több alapító, a rossz gazdasági viszonyok folytán elmaradtak az írók, az előfizetők, a

József főherceg a következő táviratot küldte az elhunyt özvegyéhez:

Fogadja Nagyméltóságod mindkettőnk legbensőbb igaz részvétét. Isten enyhítse nagy bánatát.

József főherceg.

A magyar királyi kormány nevében gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök kondoleált az ország egyik legfőbb közjogi méltóságának elhunytá alkalmából gróf Zichy Aladárnak a következő táviratban:

A nagyméltóságodat és nagyrabecsült családját ért súlyos csapás alkalmából fogadja kérem nagyméltóságod a magam, valamint az egész kormány nevében tolmácsolt legbensőbb és legőszintébb részvétkifejezésünket.

Gróf Khuen-Héderváry Károly,
miniszterelnök.

Részvét táviratokat küldtek még az egész püspöki kar és az ország összes káptalanjai. A többi egyházi és világi méltóságoktól, politikai és társadalmi szervezetektől érkező részvét nyilváníások száma pedig töménytelen.

A kit így gyászolnak, az nem halt meg egészen, annak a szelleme itt marad köztünk azokban az alkotásokban, melyeknek árvasága gyászba borította a hazának annyi hű fiát, a királytól kezdve az egyszerű földmivesig. Ez a gyász nagy és enyészhetetlen szellemnek az apotheozisa.

Szózat a magyar gazdákhöz.

Írta: gróf Károlyi Mihály
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke.

Elmulóban van ismét egy esztendő a nélkül, hogy ahhoz agrárpolitikai szemponttól jelentékenyebb befejezett események fűződjenek.

Külső vonatkozásban éberségünket leginkább az Ausztriával kötött vám és kereskedelmi szerződésben szerzett jogaink megőrzése vette igénybe.

Teljes erélyvel igyekeztünk visszautasítani azokat az idehaza is támogatásra talált mesterkedéseket, melyek a drágaság orvoslásának jelszava alatt a mezőgazdasági vámvédelem egyoldalú megtörésére irányultak. De noha a szerződés oltalma alá helyezték

és Jókai Mórt egy esztendei börtönre, nehéz vasban s ezen fölül nemességük elvesztésével is sújtattak. Erről csinálta Deák Ferenc az ismeretes szójátékot: „Ne bánd ősem, hogy nem lehetsz többé gróf, te vagy Magyarországon a leggazdagabb paraszt.” Jókairól pedig az a bon mot született meg egy bécsi lapban: „Jókai Mór paraszti rangra emeltetett.” A Hon ezer forint bírságát Zichy Nándor fizette le, de Schmerlingék még 30 forintot róttak ki erre disagio címén. (Nagyszerűek tudtak lenni a kicsinyeskedésben.)

Jókai azonnal megkezdte a fogságot, Zichy Nándor egy hét mulva vonult be a budai József-kaszárnyába. Amíg elrendezték a celláját, Jókai börtönében foglalt helyet. (Semmi gróf! Kolléga! Paraszt!) Ott fogadta a derék Haymerle térparancsnokot, aki így mutatkozott be: „Ich werde Ihr Haustyran sein.”

„Zichy Nándor — írja Jókai — nem talált ebben az állapotban olyan humorisztikus dolgokat, mint én. Azt mondá a térparancsnoknak:

— Köszönöm. Csak egy engedményt kérek. Engedje meg ezredes úr nekem, hogy mindennap reggel elmehessek a misére a templomba. Megigérttem ezt az anyámnak.

hirdetők, a lap válságba került. Deficittel, váltóaláírással csinálta tovább a lapot s már 10,000 forinttal volt tartozásban a nyomdánál. „Ekkor történt — írja tovább Jókai — hogy Deák Ferenc a nemzeti kaszinóban, amint Keménytől meghallá, hogy a Hon a közönség részvéthiánya miatt meg fog szünni, erősen lehordta az ottan jelenlevő urakat, hogy az egyetlen ellenzéki magyar lapot elhagyják enyészni.

Deák Ferenc felszólalásának a következtése az lett, hogy másnap reggel odajött hozám Zichy Nándor (most már ismét gróf) s azt kérdé tőlem: „Mennyi pénzre van szükséged, hogy a lapodat fentartsad?”

En mondám neki: „Egy hónapi nyomdászszámla — ötszáz forint.”

— Itt van, ha többre lesz szükség, szólj. Ekkor már nem tartozott a lap munkatársaihoz.

És a következő új félévben már újra felsereglett a szétzúllott előfizető sereg: a Hon a saját lábára állt: nem volt szüksége senki támogatására: majd jövedelmet is hozott s tekintélyre vergődött. Egy erős párt csoportosult körülötte: a középbal.

Ez volt a Hon és Zichy Nándor gróf kö-

érdekeinken ezideig nagyobb rést törni nem sikerült, készen kell lennünk a megújuló támadásokra, melyek kétségtelenül abban a célban összpontosulnak, hogy mezőgazdaságunk vámpolitikai pozícióját meggyengítsék. Hiszem azonban, hogy a mennyiben az Ausztriával való közösségben az egyarányos vámvédelem elvét keresztül nem vihetjük, a kiegyezés alapján állók is inkább a gazdasági különválás gondolatával fognak megbarátkozni, semhogy mezőgazdaságunkat a gyarmati kihasználás sorsának engedjék át.

A belső reformok területén a lefolyt esztendő több csalódást, mint sikert hozott.

A természeti erők jobb kihasználásának irányeszméje idáig csupán az *állattenyésztés* intenzívebb támogatásában nyert gyakorlati tartalmat. Sajnálattal láttuk azonban a mezőgazdasági érdekképviselő törvényes rendezésének oltolását, a távolabbi jövőre, holott ezt a kérdést a gazdatársadalom határozott állásfoglalásai immár teljesen megérelelték a megoldásra. Ugyanerre a sorsra jutott a mezőgazdasági főiskola tervezete is. Pedig nézetem szerint a produkció emelése annyira azonos az egyéni érdekekkel, hogy nem annyira buzdításokra, de inkább a termelő tényezők céltudatos szervezésére és a gazdasági szakértelem fejlesztésére van szükség.

Azért nekünk lankadatlan energiával kell sürgetnünk a *mezőgazdasági kamarákat* és a mezőgazdasági szakoktatási intézmények teljes kiépítését, mint a melyek a nagy tömeget a jobb gazdálkodás legszükségesebb általános feltételeihez juttatják. Elvitázhatatlanul időszerű és véghetetlenül fontos feladatnak tartom egy olyan közgazdasági egyetem létesítését, a melynek keretében minden közgazdasági ágazat s így a mezőgazdasági is külön főiskolához és tudományos otthonhoz jusson.

Különös odaadással kell gondoznunk az alsóbb osztályok *gazdasági intelligenciájának* emelését s e végből a gazdasági népoktatás törvényhozási uton való rendezése a legelső kötelesség.

Minden alkalmat használjunk fel annak a régi követelésünknek a megvalósítására, hogy a gazdasági szakképzettség a *közgazgatás* egész szervezetében, így a földművelésügyi minisztérium ügyvitelében is megfelelően érvényesüljön és a végrehajtó hatalom a gazdasági életnek nevelt tisztviselőkre támaszkodhassék.

A tudás mellett az olesó hitel a termelő zótti viszonyoknak igaz története, aminek előadásával tartozni véltem. Zichy Nándor gróf ezeltől 33 évvel is az volt, ami most: hazafi, de ultramontán, aki a börtöntől nem fél; de a pokoltól igen, aki szereti a hazát; de a mennyországot jobban; hanem hogy mikor köztesendhaborító? — azt itéje meg az utókor!"

Tiszta fényt vet gróf Zichy Nándor jelleme az a politikai tény is, hogy midőn a koalíció idején a király a szövetségzett pártokkal a kibontakozás módjait kereste s e végből a pártok vezérférfiaival tanácskozott, a néppárt vezére is megjelent a felség előtt és ő, a reakcionárius és feudálisnak gúnyolt politikus habozás nélkül adott kifejezést abbéli meggyőződésének, hogy megegyezés a király és a szövetségzett pártok között csak annak a *nemzeti programnak* az alapján lehetséges, melyet a koalíció magáénak vallott.

Sajnos, a megegyezés nem ezen az alapon jött létre s éppen azért nem is lehetett tartós. Az események e tekintetben is igazolták gróf Zichy Nándort.

A politikában is csak a tiszta helyzetek teremtése biztosíthatja a zavartalan haladást.

erők hatékonyabbá tételének legelevenebb eszköze. Törekvésünk marad tehát a jövőben is, hogy a mezőgazdasági hitel a gazdálkodás természetéhez igazodóan szerveztessék és különös súlyt fektetünk az *ingó jelzáloghitel* bevezetésére. Kiemelem itt, hogy úgy a mezőgazdasági hitel kiszolgálása körül, mint különösen földbirtokpolitikai és szociális szempontból üdvös eredményeket várok a Földhitelintézetek Orsz. Szövetségétől, mely intézmény ihelyes irányú kezdeményezéseivel igyekszik gazolni hozzá üzött várakozásainkat.

Nagy alapossággal tárgyalta a mezőgazdasági élet fejlesztésének összes időszerű kérdéseit a folyó évben tartott országos gazdaságkongresszus. A kongresszusból az a kötelező feladat hárul reánk, hogy annak gazdag munkaprogramját a megvalósítás útjára tereljük. Rajta kell lennünk, hogy ezuttal a hozott határozatok ne maradjanak papíron. A multakon okulva ne új jelszavak és irányok keresésében merítsük ki erőnket, markoljunk inkább kevesebbet, de a már kitűzött közérdekű feladatok végrehajtásán tántoríthatatlan következetességgel munkálkodjunk.

Előkészítésre vár a közeli jövőben a *választójog reformjának* nagy problémája is. Decemberi nagygyűlésünkön pártpolitikai szempontoktól függetlenül megállapítottuk a jogfejlesztésnek azokat az irányelveit, melyek alapján a szabadelvű eszmék a nemzeti érdekekkel összhangba hozhatók. Ezen az általános jelentőségű principiumok keretén belül arra irányuljon igyekezetünk, hogy a mezőgazdaságnak s ezzel együtt a falusi élet érdekeit képviselőeknek a parlamentben természetes fajsúlyuknak megfelelő hely biztosíthatassék.

Részemről szükségesnek tartom, hogy külön és mélyreható figyelmet szenteljünk azoknak az intézkedéseknek, melyek a *kivándorlás* és a városbaözönlés által sújtott falvak jólétének az emelését szolgálják s elhanyagolt falusi életünket a kultúra magasabb rendű feltételeiben részesítik. Ebben a kérdésben az OMGE által megindítandó mozgalomra már most felhívom t. gazdatársaim érdeklődését.

Szakadatlan éberséget és intenzív tevékenységet parancsol reánk a verseny és a belső egészséges fejlődés érdeke. Céljaink és feladataink sikeres megoldásához szükséges, hogy a társadalmi munkából kivegyük részünket.

Arra kérem tehát tisztelt gazdatársaimat, hogy karolják fel az *egyesületi életet* buzgalommal és ügyszeretettel, mert szilárd az a meggyőződés, hogy együtt érezve és együtt dolgozva, nemcsak mezőgazdasági érdekeinket vihetjük előre, de ahhoz is lényegesen hozzájárulunk, hogy hazánk diadalmasan helytállhasson a haladó nemzetek között.

Ujdonságok.

Lapunk t. olvasóközönségének boldog új évet kívánunk.

A NYITRAMEGYEI SZEMLE szerkesztősége.

Előfizetési felhívás a Nyitra-megyei Szemle XX. évfolyamára.

A Nyitra-megyei Szemle a jövő, 1912-ik évben tölti be pályafutásának második évtizedét.

Az az erő, mely lapunkat ilyen, a vidéki hírlapirodalomban aránylag hosszú idő alatt fentartotta, hivatva van arra, hogy dajkája, fentartó tényezője legyen a lapnak továbbra is.

A Nyitra-megyei Szemle mindig az előfizetőire támaszkodott, anyagi létét ebben a forrásban kereste és birta, birni óhajtja a jövőben is.

A szerkesztőség teljes készséggel ajánlja fel erejét azoknak az eszményeknek szolgálatára, melyek minden jó magyar és jó katolikus embernek szívéhez vannak növe. Tiszteletben fogjuk tartani ezentúl is mindenkinek vallási meggyőződését, politikai hitvallását, de a saját programunk mellett az érvek erejével nem szününk meg propagandát csinálni.

Mint eddig, úgy ezután is vezércsillagunk lesz a tárgyilagossággal s hogy ezt a szövevényes napi kérdések tömegében is minél jobban megközelíthessük és meg is találhassuk: állandó törekvésünket fogja képezni.

A növekedő drágaság nem hagyta érintetlenül a Nyitra-megyei Szemle anyagi alapjait sem. Fokozott támogatásra van ennél fogva szükségünk a katolikus közönség részéről, hogy lapunk fenmaradását biztosíthassuk.

S azért midőn köszönetet mondunk az eddig tapasztalt szíves érdeklődés és támogatásért, lapunkat továbbra is a m. tisztelt közönség jóindulatába ajánljuk.

Nyitra, 1911. dec. 30.

A NYITRAMEGYEI SZEMLE szerkesztősége.

Személyi hír. Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár a karácsonyi ünnepeket családjával Szenicen töltötte.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Császka Lajos pénzügyi tanácsosi címmel és jelleggel felruházott pénzügyi titkárt pénzügyi tanácsossá, Csizmadia János ellenőrt a kermárki sóhivatalnál a IX. fizetési osztályba, Wiener Jakabot Illavára pénzügyőri főbiztossá nevezte ki.

Papszentelés. Gróf Batthyány Vilmos nyitrai megyés püspök f. hó 26-án szentelte fel áldozópappá Bartacsak Ferenc diákonust, bélapataki hitoktatót. Az ujonnan felszentelt pap f. hó 30-án mutatta be első szent miséjét Nyitrán az irgalmas nővérek templomában.

Villanyvilágítás a székesegyházban. A nyitrai vártemplomba bevezetett vilamos világítás karácsony estéjén véteget először használatba. Az éjféli zsolozsma és mise alatt pazar fényben ragyogott az ősi szentegyház hajója és szentélye. A szentélyben a főoltár két oldalán két-két gyönyörű réz kandeláber áll, melyek az oltárra hintik erőteljes fényüket. A kanonoki stallumok felett félkör alakú rézvilágító félszörűbe s mindenik 8-8 lecsüngő lámpát tart. A lámpák egyesülve az oltár melletti kandeláber fényével bőven öntik el világossággal az egész szentélyt. A hajóban, úgy lent mint a felső templomban, a falhoz simuló márványoszlopok mindegyikére 3-3 rézkar van ráillesztve s ezek megvilágítják a hajónak minden fülkáját és a mellékoltárokat. Leghatalmasabb világító teste azonban és egyszersmind elsőrendű ékessége a templomnak a *nagy csillár*, mely a padok előtt a felső hajó közepén csüng le a menyezetről. A csillár művészi törzséből 12 karsú rézkar nyúlik ki egy-egy gyertyaalakú lámpával. A rézkarok alatt hatalmas üveggömb ragyog, melybe körtealakú erős lánggal árad a villamosfény s ezer sugárban hintődik szét az üres hajótérben.

A gyertyavilág ezzel — az oltárokat kivéve — száműzetett a székesegyházból, új világító testek hordozzák benne a fényt, hasonlóan a keresztény igazságokhoz, melyek minden régiségük, minden ősiségük mellett minden korban újabb és újabb haladás szöveteineként a hordozói.

A látványos szépségű világítás gróf *Baththyány* Vilmos megyés püspök úr ajándéka, aki az új berendezésnek nemcsak nagy, 16,000 koronát meghaladó költségét viselte, hanem a világító testek és elhelyezésük tervrajzát is a saját utasításai szerint készítette. El nem muló szép emléket állított ezzel nevének püspökünk s a nagy nevezetességű ősi szentegyházra a szónak teljes értelmében új fényt árasztott.

Eljegyzés. *Sebestyén* János főgimnáziumi tanár eljegyezte *Lange* Mariskát Érsekújvárról.

Hymen. *Osmitz* Géza Lestinben egybekelt *Lehoczky* Irén úrhölgygel.

Évzáró istenitizsület. Az évzáró hálaadó istenitizsület az alsóvárosi plebánia templomban (Piaristáknál) Szilveszter napján d. u. 4¹/₄ órákor veszi kezdetét. Közreműködik az egyházi Zeneegylet is.

Adományok. Gróf *Baththyány* Vilmos dr. megyés püspök úr a karácsonyi ünnepek alkalmából a nyitrai katolikus körnek, a nyitrai oltáregyletnek, a kath. nővédő egyesületnek, a treneséri legényegyletnek 100—100 koronát adományozott. E nagylelkű adományokért hódolattaljes köszönetet mond ömeltóságának a nevezett egyletek elnöksége.

Névnapi ünnepélyek. Folyó hó 26-án, karácsony másodünnepén a nyitrai katolikus legényegyesület, elnöke *Kútvaszer* István apátkanonok tiszteletére színelőadást rendezett. Színre került *Hofbauer* Györgynek „*A fegyverkovács*” című karácsonyi népsziműve. — Ugyanaz nap a nyitrai keresztény szociális egyesület dr. *Kaszala* János egyleti elnöknek a névnapiját ülte meg változatos programmal. A nagyérdemű elnököt *Kolos* József főtitkár és *Bednarovics* tiktár üdvözölték meleg hangú lelkes beszédekkel. Mind a két ünnepélyen nagy közönség volt jelen.

Az esztergomi főegyházmegegyéből. A biboros hercegprímás a vallás- és közoktatásügyi miniszter beutazása alapján *Kodály* Gyula nemeskossuti plebánost szelőcei plebánossá nevezte ki s helyette Nemeskossuttra *Méhes* Károly eddigi szelőcei h. plebánost küldte adminisztrátornak.

Karácsonyfa ünnepélyek. A nyitrai nagyobb papnevelőintézet növendékei Karácsony estjén ének, zene és szavalatokból álló programmal lélekemelő szép ünnepélyt rendeztek. A program két első számát Grubernek *Csendes éj* — *Karácsonyjé* című bájos ének és zeneműve alkotta, melyet előbb az intézeti énekkar, azután vonós quintettben *Domesek* István, *Simek* Lajos, *Szolárik* Agoston, *Kompanek* Antal és *Dajcsán* Ferenc adták elő a szabatos összetanulásnak meglepő sikerével és az átérzés melegétől áthatott összhanggal. — *Kolecsányi* Kálmán Milbieh *Heródes álma*t szavalta erőteljes páthosszal. *Endrődi-Kutass* *Celli bucsúját* *Kompanek* Antal szavalta a melodráma mély érzéseivel simuló lágysággal, melynek szívet érintő rezgéseit *Stetka* Teofil karnagy művészi zongorajátéka nagy tökélyvel emelte ki. Egy újabb énekdarab és vonós négyesben előadott francia dal fejezte be a fényesen sikerült ünnepélyt.

A nyitrai irgalmas nővérek zárdájában és a keresztény nőegylet vezetése alatt álló püspöki menházban a szokásos, de mindig megható és nagy közönséget vonzó keretben folytak le a karácsonyfa ünnepélyek, melyek azonban nem csak szavalatok és énekekből, hanem annak a nagymérvű jótékonyágnak az érvényesüléséből is állottak, mely lehetővé tette, hogy a karácsonyfa égi irgalmat sugárzó fényessége alatt ezidén is körülbelül 200 iskolás, illetőleg árva gyermek felruháztassék, s ily módon gyermek és szülő egyaránt krisztkindlivel ajándékozassék meg.

Lélekemelő ünnepély folyt le folyó hó 17-én a „Femke” nyitrai óvodájában. *Czinczik* Györgyné óvónő, fáradságot nem kímélve, az összegyűjtött adományokból ez évben is — már 26-odszor — állított díszes és gazdagon megrakott karácsonyfát, me-

lyet az apró óvodásokon kívül nagyszámú vendégsereg is vett körül. Előadták *Somogyi* Saroltának „*A Jézuskép*” című, egy felvonásos karácsonyi színjátékát, igen szép sikerrel. Ennek befejezése után az óvónő kiosztotta az ajándékokat a boldogságtól sugárzó arcú kicsinyek között. A megjelent vendégek nagy elragadtatással élvezték a gyönyörű jeleneteket, s többször örömlüknek és tetszésüknek adtak kifejezést. Hogy a kiosztott édes-ségeken és játékszereken kívül ez évben még 14 legszegényebb sorsú gyermeket is teljes téli ruhával lehetett ellátni, ez a számos nemes-szívű adakozó élén álló *Majthényi* Rudolfné urnőnek, *Hajek* Vince helybeli esperes-plebános és *Dushek* Alajos uraknak köszönhető. A nemesszívű adakozók fogadják ez úton az óvónő köszönetét.

A „*Nyitrai Szépművészeti Polyári Olvasókör*” ifjúsága a Kör helyiségében folyó hó 26-án kedden este 8 órákor nagyszámú helybeli és vidéki közönség jelenlétében fényesen sikerült karácsonyi színjátékot tartott. Színre kerültek a „*Bethlemi baktér*” és „*Az angyali szívek karácsonya*” című darabok. A díszes színpadon a legszebb jelmezekkel ellátott szereplők felséges látványt nyújtottak. A játékban különösen kitűntek: *Kameniczky* Aranka, *Hogen Pistike*, *Kubiesek* Irén, *Peczár* Juliska k. a., *Reisz* József, *Halecius* Gyula és *Kálmán*, *Lovász* János és *Halmos* István. Jól játszottak: *Opavszky* Mariska, *Pitrón* Margit k. a., *Magát* Rezső, *Durech* János, *Szanela* Ferenc és *Lovász* József. A színelőadást az építendő templom javára rendezték s 244 kor. 60 fill. volt a bevétel. Az ünnepély fényes sikere és szép jövedelmének biztosítása körül kiváló érdemeket szerzett a község bírója *Reisz* István, aki minden szépnek, jónak és nemesnek pártfogója és előmozdítója.

Húsvizsgálati tanfolyam Nyitrán. A földmivelésügyi miniszter Nyitrán húsvizsgálati tanfolyam tartását rendelte el. A tanfolyam 4 hétig fog tartani és a kik részt akarnak venni rajta, jan. hó 10-ig tartoznak jelentkezni a nyitrai törvényhatósági állatorvosnál.

Hatósági cselédközvetítés Nyitrán. *Tóth* Lajos polgármester f. hó 28-án értekezletet hívott össze a városháza tanács-termébe egy hatósági cselédközvetítő szervezet és a vele kapcsolatos intézmények tárgyában.

Az értekezleten, mely a polgármester elnöke alatt tartott meg, szép számban jelentek meg a meghívott képviselőtestületi tagok. A polgármester előterjesztette azoknak a szabályrendeleteknek vázlatát, melyeknek keretei között a hatósági cselédközvetítés megalkothatónak mutatkozik. Az elaborátum szerint, melyet *Rédeky* Géza főkapitány adott elő, három szerves kapcsolatban álló intézményt tervez a város, úgymint hatósági cselédközvetítést, cselédotthont és háztartási meg főzési tanfolyamot.

A cselédközvetítő szervezet élén egy hatósági közeg állana, akinek feladata lenne a közvetítés körébe eső minden ügyet állandó figyelemmel kíséreni, ellenőrizni az esetleges visszaéléseket megszüntetni, a háztartási viszonyokról tájékozódni, a cselédszerzést úgy megszervezni, hogy a közvetítő intézmény mindenkor képes legyen a cselédek kereső felek szükségletét kielégíteni, szóval egy folytonos működésben levő s a célt lehetőleg tökéletesen szolgáló szervezetet alkotni.

A cselédotthon a helyet kereső cselédek menedékhelye lenne, ahol kellő felügyelet alatt mindaddig tartózkodnának, amíg szolgálatba nem állanak be és ahol egyúttal háztartási kiképzést is nyernének. A cselédotthon feletti felügyelet gyakorlására és az otthon vezetésére a helybeli nővédő egyesület kéretnék fel.

A háztartási és főző tanfolyam a magasabb háztartási igények kielégítését célzó szervezet lenne és ugyanott nyerne elhelyezést (a piarista-utcai városi házban), ahol a cselédotthon és a cselédközvetítő hivatal helyiségei lennének. A tanfolyamban részt vennének a cselédotthon tagjai és kívülről bejáró cselédek vagy magukat cselédeké kiképezni akaró nőszerelméyek.

A város az említett három intézményt fokozatosan létesitené, első sorban a közvetítő és az otthon szervezetenének meg, a háztartási tanfolyam pedig esetleg csak később, ha már kilátás lenne arra, hogy ez az intézmény a saját jövedelméből tarthatná fenn magát.

A cselédközvetítő szervezettel szoros kapcsolatban egy cselédpénztár is létesítenék, mely a háziurak és a cselédek befizetéseiből teremtené meg tőkét és a cselédeknek betegség esetében való segélyezésére szolgálna.

A cselédközvetítésért fizetendő mérsékelt díjak a városnak olyan jövedelmet biztosítanának, a mely lehetővé tenné a tervezett intézmények fentartását és a város által befizetendő összeg kamatait is meghozná.

A polgármester előterjesztése felett két órán tartó eszmeesere folyt, melynek leszűrődött nézeteit fejezik ki a fentebb ismertetett tervezet alappontjai.

A nyitrai irg. nővérek templomának belső felékesítésére utólagosan beérkezett s eddig még ki nem mutatott adományok a következők:

A jubileumi emlékfüzetért dr. *Rajner* Lajos Esztergom 10, Szlanyinka Mihály Ledniczóna 5, *Katona* Ernő Apátszentmihály 5, *Kisfaludy* Vince Magyardiószeg 2, *Plebánia* hivatal Kisléárd 2, *Brueker* Agoston Galgóc 2, *Pelikán* József Nemeskutas 2, *Ollé* Pál Vicső 10 korona. — Egyéb adományok: *Mandák* Mihály Nyitra 20, *Egy szegény beteg* 4, *Hálaadásból* 10, *Isten* nevében 2, *Alamizna* 10 korona. Összesen 85 korona. Hozzáadva lapunk ez évi október 29. számában kimutatott 10,642.72 kor.-hoz lesz főösszeg 10,727.72 korona.

Midőn a jelen kimutatással lezárjuk a templomra adományozott összegek nyugtázását, indítva érezzük magunkat, hogy a nyitrai irgalmas nővérek nevében is legmélyebb hálát és köszönetet mondjunk a kegyes adományozóknak, a kik nagylelkűségükkel, az Isten házában ékességeért buzgó áldozatkész szeretetükkel tényezőivé lettek a templom ragyogó díszü helyreállításának. Az ékes mű ime ott áll az adakozó nagy közönség szeme előtt, mint hosszú időre szóló emlékjele az áldozatos hitbuzgóság megnyilatkozásának. A nemesszívű adakozókra a megújított templom révén szálljon bőven az Isten áldása!

A Nyitrai Keresztény Nőegylet teadélutánja. Egyre általánosabb az a nézet, hogy a bál nem a legelőnyösebb alkalma a farsangi mulatozásnak. Mert a mai bálók roppant fényűzése ellen állandó a panasz, ezzel szemben pedig hiábavaló minden küzdelem, a mig azt divat öfölsége igr írja elő. Nem lesz hát bál, hanem teadélután, replikált rá a női leleményesség a Nyitrai Keresztény Nőegylet e hó 20-án megtartott értekezletén, mely a város hölgyközönségének oly imponáns részvétele mellett zajlott le, ami párját ritkítja a mulatság-rendezések eddigi történetében. Bár a rendelkezésre állott idő rövidsége folytán csak hevenyészett összeírás alapján történt a meghívás, a megyeház tanácssterme mégis zsufozásig megtelt uri hölgyközönséggel. Az értekezlet *Dr. Gyürky* Geyzáné urnő elnöklése mellett a tárgy beható megvitatása után elhatározta, hogy a Nyitrai Keresztény Nőegylet teadélutánját a jövő hó 6-án — azaz Három királyok napján — délután 5 órákor tartja meg a vármegyeház étkező termeiben. A teát és uzsonnát fiatal leányok fogják felszolgálni, melynek ára a belépti díjban fog bennfoglaltatni ugy, hogy ez lesz a délutánon való részvétel egyedüli kiadása.

Az értekezleten jelenvolt hölgyek túlzott mértékben gondoskodtak róla, hogy az ingenyuzsonna izletes és kiadó legyen, mert a másfél órás értekezlet egész tartama alatt kézzel-kézzel járt az iv, melyre nemes szívű szépeink egymás után jegyezték a legváltozatosabb nyaláncságokat. Az értekezlet végül elhatározta, hogy költségkímélés céljából meghívókat nem fog kibocsátani, hanem csupán a helyi lapok útján fogja megjelenésre felkérni a kedélyesen és olcsón szórakozni vágyó közönséget. Ez alkalomból a Nőegylet elnöksége azon kérelemmel fordul a közönséghez, hogy a jótékony cél erkölcsi és anyagi sikerének előmozdítása érdekében a teadélutánon minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjék. Félreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy költségkímélés céljából névre szóló meghívók nem bocsátattak ki. Belépő díj 1 korona, mely összegben a tea és uzsonna ára is bennfoglaltatik. A teadélután egész tartama alatt *Jónás* Józsa teljes zenekarával játszik. A hölgyek utcai vagy nyári ruhában, az urak sötét utcai ruhában jelennek meg. A belépő jegyeket kérjük *Huszár* István úr könyvkereskedésében lehetőleg előre

megváltani, hogy ekép a pénztárnál való esetleges várakozás elkerülhető legyen, s mert ez úton a rendezőség a résztvevők számát illetőleg némileg tájékozódhatik. — A tea felszolgálásában a következő urleányok lesznek szívesek közreműködni: Adler Jolán, Adler Margit, Aranyossy Margit, Argay Jolán, Aujeszky Eta, Aujeszky Anna, Ádám Zsuzsi, Babóthy Margit, Barta Ella, Bieliczky Margit, Biringer Adrien, Biró Bianka, Bohunka Etta, Bosnyák Ilonka, Braunsteiner Adrien, Braunsteiner Janka, Csemniczky Maca, Csemniczky Emmi, Csereyey Annuska, Csernyánszky Irén, Erdeős Sári, Fellner Mici, Fratríts Ilona, Havass Alice, Hannel Ilona, Hannel Lóra, Holub Malesi, Holub Olga, Huszár Marianne, Irizer Ilona, Jánossy Valéria, Kertész Irma, Lakits Nóra, Langmáhr Margit, Merkáder Zsuzsi, Modrányi Mariska, Nyulassy Klemna, Nyulassy Jerne, Palásthy Margit, Polyák Margit, Rébay Böske, Rédeky Emmi, Seeber Alice, Seeber Jolán, Sinkovics Maresa, Sinkovics Gyógyi, Steffek Adél, Streihammer Ilona, Streihammer Pisti, Szécsényi Adrien, Szoretits Hilda, Sztránszky Irén, Sztránszky Margit, Tamaskovics Jolán, Tejfalussy Dalma, Thuróczy Marieza, Várkonyi Margit, Verő Lili, Verő Olga.

A szakolcai főgimnázium tanári kara f. hó 21-én rendezte első felolvasó estélyét az intézet egyik tantermében. Felolvasott *Juhász* Gyula tanár „A művészet és az élet viszonyáról.” A szép számmal egybegyűlt közönség tetszéssel fogadta és élénken megtapsolta a tanulságos előadást.

Ékszeremből szentségtartó. Néhai *Emmer* Kornél kúriai bíró, a ki nagy vagyona haszonélvezőjévé nejét szül. *Langheinrich* Magdolnát tette, még életében azt az óhaját fejezte ki, hogy neje halála esetére úgy rendelkezék az ékszeréről, hogy azokból Nagyszombat város, mint férje szülővárosának főtemploma számára egy oltári szentségtartó készíttessék. Férjének ezt az óhaját az özvegy még életében akarván teljesíteni, legkedvesebb és legbecesebb ékszerait az óhajtott szentségtartóra dolgoztatta fel s a nagybecsű és művészi kivitelű szin-arany szentségtartót a boldogult által megjelölt templomnak ajándékozta.

Jegyzőválasztás. *Bucskó* László, aki Galgóceről f. évi február hó 1-én mint helyettes jegyző került Nyitrazsámbokréthre s 11 hónapi mintaszerű és a közjó érdekében kifejtett munkássága megnyerő modora és a közönséggel való viseltetett bánásmódja folytán közszeretnek és nagy népszerűségnek örvend, a képviselőtestület folyó évi december hó 21-én tartott ülésében egyhangú lelkesedéssel körjegyzővé megválasztotta.

Adakozások. A nyitrai keresztény Nőegylet vezetése alatt álló Menház karácsonyfájára a folyó évben következő adományok folytak be: gróf Batthyány Vilmos megyés püspök ur 100 kor., Rudnay Alajos bajmőzei prépost ur egy gyönyörű szép 5 méter magas karácsonyfát, Szida Kálmán esperes plebánus ur 20 kor., dr. Francisey Lajos kanonok ur 30 kor., Thuróczy Vilmos m. kir. állami számvevőszéki elnök ur 20 kor., Csillaghy György nyug. főispán ur 20 kor., özv. Miklóssy Artúr urnő 11 leánya részére ruhakelmét és különféle édességeket, Tombor Kornélné urnő 20 kor., dr. Gyürky Geyzáné urnő 10 kor. és 6 leánya részére ruhakelmét, özv. Herverth Antalné urnő fiu ruhára 60 kor. és különféle apróságokat, özv. Dillesz Sándorné urnő 10 kor. és egy kosár almát és peracet, Simonyi Nándorné urnő 10 kor., Sárány Pálné urnő 20 kor., N. N. 20 kor., özv. Sinkovics Károlyné 5 kor., Morton József 3 kor., dr. Barta és neje 4 kor., Huszár István 2 kor., Verebely Géza és neje 2 korona, Verebely Géza divatárú cég 3 kor., özv. Sztránszkykné urnő 2 kor., dr. Lelley Jenőné urnő 4 kor. és egy doboz süteményt, Szécsényi Sándor ur 2 doboz habsüteményt, fűgét, diót, mákot és lisztet, Csernyák Rezső ur 1 doboz süteményt, és Rácz Ernő ur egy nagy doboz karácsonyfadíszet. — A nemesszívű adakozóknak a menház árvái nevében ez uton fejezi ki hálás köszönetét az egyesület.

Automobil járat Galgócz és Lipótvar között. Galgóczon egy társaság alakult, mely a város és Lipótvar között automobil járatot fog szervezni. A társaságnak már meg van az engedélye úgy a város, mint az állam részéről s egy külföldi gyárnál már meg is rendelte a szükséges gépkocsikat.

Czuczor-ünnep. Az érsekújvári főgimnázium Czuczor-önképzőköre ez idén is szentelt egy rövid órát Czuczor Gergelynek, Andód szülőltének, Érsekújvár mindenkorai büszkeségének. A nagy költő születésének évfordulóján f. h. 18-án ellátogatott a Czuczor szoborhoz, hogy megkoszorúzza. Frank Gyula VIII. o. t. emlékbeszédet mondott. Náthán Albert VIII. o. t. és Mauler Miklós szavaltak a jeles költő emlékéhez méltóan.

Az Élet karácsonyi száma a következő dús tartalommal jelent meg: Karácsonyi emlék. Lucidus. — Arnyak a karácsonyfá alatt. Izsóf Alajos. — Meditatio. (Költemény.) Erdős Renée. — A zenélő óra. Kanizsay Ferenc. — Kemény parancsolat. (Költemény.) Sik Sándor. — Bús király. P. Abraham Ernő. — Aranyserleg. (Költemény.) Nil. — A ma irodalmáról. Dr. Radványi Kálmán. — Áldott aki nem néz vissza! (Költemény.) Szalay Máttyás. — Jel az éjszakában. Legioner. — Egy kézről. (Költemény.) Fordította: Lányi Viktor. — A börtönben. Grazia Deledda—Fráter Aladár. — Látomás. (Költemény.) Móra Ferenc. — Kímao-fan. Dr. László Zoltán. — Attila. Részlet Márkus László drámájából. — Könyvek. — Képek. — Zene. — Színház. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

A nyitra-lévai vasut. Amíg Nyitran és Léván tanácskoznak a nyitra-lévai vasut ügyében, addig Aranyosmaróton már komolyan határoztak e dologban. Mint lapunknak írják, a napokban gróf Forgách Károly, Lindeloff báró, Ambrózy báró, Szentiványi és még több tagból álló érdekelttség Aranyosmaróton értekezletet tartott, a melyen egy igen érdekes terv megvalósítására törekedtek. Tudvalevőleg Léváról Kovácsig van vasut, Kovácsiról Aranyosmarótig most épül a vasut, Marótról Taszárig is van már vonal, hát most már csak *Taszárigig kell a vonalat kiépíteni, hogy a nyitra-lévai vasut meglegyen.* Ez természetesen a legelőszőbb és a legkönnyebben kivihető terv. A tervezett új vonal a gimesi völgyet szelne át, Kolon, Csitár és Gerencsér községek érintésével és az egész vasut *egy fél millió koronába kerülne.* Hir szerint már vállalkozó is akadt, ki a vonalat megépítené. A fentemlített tervezők egyenként ötven-hatvan ezer koronát irtak alá a maguk részéről a vonal költségére.

A rabbi és a karácsonyfa. A következő különös esetről értesít tudósítónk: Egy a Rákóczi-úton lakó zsidó család keresztény eselédje gazdája beleegyezésével karácsonyfát állított fel a eselédszobájában. A dolgot a gazda egyik hitsorsosa megjelentette a főrabbinak. Lett erre lőtás-futás, szemrehányás. Végre is a rendőrség a főrabbi intézkedésére eltávolította a karácsonyfát a eselédszobából. (Hogy mi köze volt a rabbinak és a rendőrségnek a karácsonyfához, az érthetetlen. — Szerk.)

Színházi műsor. Vasárnap, december 31-én délután félhelyárral „Rip van Winkle,” este „Cabaret-estély.” Hétfőn, 1912. jan. 1-én délután félhelyárral „Az elvált asszony,” este „A hercegisasszony.” Szerdán, jan. 3-án „Az élő halott.” Csütörtökön, jan. 4-én „Az élő halott.” Pénteken, január 5-én „Leányvásár.” Szombaton, jan. 6-án délután félhelyárral „Babuska,” este „Leányvásár.”

Tifusz. Radosna községben a tifusz még mindig terjed. A legutóbbi két hétben körülbelül 12 megbetegedés történt. A betegek nagyobb része a nyitrai és a nagytapolcsányi kórházban fekszik. Eddig csak a fiatal legények között terjedt s most már a lányok között is. Legutóbb pedig már két felnőt is megbetegedett. Ily körülmények között esodálják a felsőbb hatóságok azon intézkedését, mely szerint az elemi iskolában meg kell kezdeni a tanítást.

Lopás. Dobroveczky Mária nagytapolcsányi asszony Wohlstein Zsigmond Rákóczi-uti kereskedő üzletajtáról két kendőt és egy trikóinget elemelt. A rendőrség a tolvaj asszonyt bekísérte a városházára, hol az eljárás ellene folyamatba vétetett.

Szélhámos munkás. Trebics Jakab nyitrai szállító pénteken feljelentést tett a nyitrai rendőrségen Forró József nevű alkalmazottja ellen 25 korona jogtalan eltulajdonítása miatt. Forró József ugyanis Trebics nevében Fürst Jakab pénzdestől árukért 25 koronát felvett és a pénzzel megszökött.

Hirtelen halál. Kutyka Jánosné szül. Hrnésár Mária darázi kertésznét csütörtökön délelőt a nyitrai vásártéren hirtelen rosszullett fogta el, összeesett és rövid idő múlva kiszívenvedett. Szívszélhűdés okozta halálát.

Lopás a vasuti állomáson. Dr. Havas Jenő soproni fiatal ügyvédet, Havas Lajos nyitrai kir. törvényszéki bíró fiát, december 26-án furfangos módon meglópták a nyitrai vasuti állomáson. Dr. Havas Jenő ugyanis az ünnepeket szüleinél töltötte. Dec. 26-án összeesomagoltatta holmiját és egy eselédleannyal kivittette az állomásra. A csomag, melyben egy pár lakkeipő és fehérnemű volt, az állomáson ismeretlen módon eltűnt. Dr. Havas mindennek dacára tovább folytatta útját. Érsekújvárról azonban telefonon értesítette apját a lopásról. Az ügy a rendőrséghez került. Nyomozás során a lakkeipő megkerült. Kohn zálogházában volt elzalogosítva 5 koronára. A zálogháztulajdonostól kapott személyleírás alapján a tettesek is megkerültek, Zahorák Mihály 47 éves nyitrai napszámos és Scheller Antal csavargó személyében. A jómadarak beismerték, hogy a pénzen és a tárgyakon megosztózkodtak.

Rákóczi-uti csendélet. Alig mulik el nap, hogy a Rákóczi-ut ne szerepelne a nyitrai rendőrség bünkrónikájában. Hol verekedés, hol utonállás, asszonyi perpatvar, tolvajlás stb. miatt gyűlik meg a hirneves utca népének a rendőrséggel. Még a béke és szeretet ünnepe sem mult el a Rákóczi-uton botrány nélkül. Turba István Rákóczi-uti lakos az utcán belekötött Dankó János remény-utcai lakosba és a vita hevében többször arculütötte. A botrányos jelenetnek természetesen számos nézője a adt, a kik közül többen az ok nélkül megtámadt ember védelmére keltek. A megbomlott rend csak rendőri asszisztencia mellett állt helyre.

Körözött kovácssegéd. 1911. év tavaszán történt, hogy Bakó Béla éves kovácssegéd, felsőköröskényi lakos a Nyitra felé vezető országuton megtámadott egy fejletlen leánykát és erőszakkal megbecstelenítette. A tett elkövetése után Bakó, félve a következményektől, megszökött. És mert mai napig is ismeretlen helyen tartózkodik, a nyitrai kir. törvényszék elrendelte köröztesését.

Sebes hajtás. Rezső Fülöp volt Nyitra városi rendőr, nagycétényi szatócsot folyó hó 26-án a Tóth Vilmos-utcában posztoló rendőr sebes hajtás miatt feljelentette a kapitányságon. A volt rendőr pusztán virtuskodásból oly eszeveszetten száguldott fogatán a városon keresztül, hogy szekereknek egyik kereke kiugrott, minek következtében a jármű felborult.

Riadalom az utcán. Dec. hó 24-én este nagy riadalom volt a nyitrai Tóth Vilmos-utcában. A Népbank kapuja alatt egy földön fetregő ember segítségért kiabált. Nagy néptömeg verődött össze rövid néhány perc alatt az utcán. Végre a rendőrök bevitték őt a városházára, hol elmondta, hogy *Józsefik* Jánosnak hívják; munkás a gőzmalomban és hogy Bogyi Mihály kőmives őt egy főbert-puskával meglötte. Orvoshoz akart menni, de összeesett útközben. A városi orvos megvizsgálta a sérültet, de a sérülésnek legesekélyebb nyomát sem találta rajta. Egyben megállapította azt is, hogy nem is a lővés, hanem az alkohol hatása következtében esett össze.

Oly esetekben, a mikor a hashajtószert használata indokolt, az orvosok első sorban természetes **Ferencz József**-keserüvizet rendelnek, mert ez a vegyelemzés szerint a legelső sorban áll és minden más gyógyvizttől különbözik. A betegek is a legjobban kedvelik, mert ize nem kellemetlen. Az Irgalmasok hires bécsi kórháza írja: Számos **makacs székrekedésnél** kitünő sikerrel használtuk a magyar „Ferencz József“-keserüvizet. — Kapható gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben. Ügyeljünk a valódiságra!

Megvadult lovak. Szabó József bodoki gazda a napokban egy szekér gabonát hozott örös végett Aujeszky József nyitrai molnárhoz. A malom előtt a lovak valamitől megbokrosodtak és vad száguldással iramodtak tova. A Váralja-utcában a szekér beleütdött özv. Zahradár Mátyásné házába és a lovak a ház falát nagy darabon levették. A megbokrosodott lovak gazdáját most 15 kor. kártérítés erejéig perli az özvegyasszony.

Lefoglalt karácsonyfák. Piros Pál zsérei lakos december 22-én egy szekér fenyőfát hozott be Nyitrára és a karácsonyfákat a piacon áruba bocsátotta. Feltűnően olesón vesztegette a fácskákat, miáltal a rendőrség figyelmét magára vonta. Nyilvánvaló, hogy olesón jutott hozzájuk. Igazolni látszott e feltevést azon tény is, hogy a rendőri felszólításra nem tudta felmutatni igazolványát. A rendőrség a fácskákat lefoglalta.

Boldog újévet kíván Tamási János Korona-vendéglős.

Nagyrabecsült vendégeinek és jóakaróinak boldog új évet kíván *Gombárik István* úri- és női-fodrász Nyitra, Tóth Vilmos-utca 29. szám.

A Divat Szalon, Magyarország első női lapja, értékben folyton emelkedve s munkakörét mindjobban kiterjesztve töltötte be *húszomgyedik* esztendejét, melyet a lapok életében tán igazabban lehetne a teljes érettség és nagykorúság idejének nevezni. Most a XXV. évfolyamát járja és viszi az ország minden tája felé, — az úri házaktól a dolgos varrónó hajlékáig, — mindazokat a tudnivalókat, a melyeket ma már egy nőnek, mint leánynak, feleségnek, anyának, társasági hölgynek, kenyérkeresőnek és háziasszonynak tudnia kell. Ez a tudás képesíti arra, hogy ne csak tájékozást nyerjen a divatról, de azt takarékosan hasznára is fordíthassa. A Divat Szalon képei elsőrendűek, iparművészeti tanfolyamai páratlanok, a szépirodalmi olvasmányokat nem kisebb író, mint Szabóné *Nogáll Janka* elsőrendű írói gárda segítségével szolgáltatja: költeményekkel, novellákkal, szép és nagy regényekkel, női életrajzokkal, melyeket jól sikerült arckép kísért, oktató cikkeket, érdemes könyvekről, zeneművekről, szindarabokról feljegyzett tudnivalókkal s egy olyan Szerk. Postával, amely szinte a lexikonok szíavoná-lára emelkedik és a legjáratlanabb kérdésközdőhöz is szeretettel, segítséggel leszál. — A Divat Szalon egyike a legolcsóbb lapoknak: *előfizetési ára negyedévre csak három korona,* dacára annak, hogy kiállítása díszes és bőkezű. Kéthetenként megjelenő színes, keménynyitáblás füzetű dús tartalmukon kívül ingyen-mellékletekkel is szolgálnak: szabás-ívvél, gyermekdivatújsággal stb. Az évfordulót pedig azzal teszi emlékeztetéssé, hogy előfizetőinek egy elegáns naptárt küld szintén külön díj nélkül. A legnagyobb elismeréssel ajánljuk olvasóink figyelmébe e derék női divatlapot, tudomásukra adva a *Divat Szalon kiadóhivatalának címét: Budapest IV., Eskü-út 5. sz.,* ahol — éppen úgy az ország bármely postahivatala útján is — elő lehet fizetni. Kívánatra mutatóványszámot is küld e lap kiadóhivatala. 188 2-2

Színház.

A vidéki „művészek” karácsonyi meglepetésül megtehetnék az aktoroknak azt a szívességet, hogy békét hagynának nekik. A meglepetések meglepetése volna ez. Csak-hogy a művész született rontó. *Akadékoskodni:* rövid pályafutása alatt ez az egyetlen öröme, ünnepe.

Egyáltalán van-e értelme a vidéki „szini kritikának”, sőt *van-e értelme egyáltalán a szini kritikának?* Hisz a Keszler Józsefnek, Ignótusok sem látnak be annyira a színész kártyáiba, ahogy azt a jámbor olvasó hiszi. A színész mennyi igyekezete, verejtéke marad észrevétlen a legpáaszemesebb Ignótusok előtt is. Mennyi finomság, érték, igaz játék pattan el hiába a színész arcáról, hangjából, amit csak színész tud észrevenni. S a színész még sem jó kritikus. Bezárhatjuk hát a boltot? Talán nem. Olyasféleképp vagyunk a színész játékká- val, mint a szalonnával. (A hasonlat nem épen szalonképes, de, azt hiszem, jól fog sántítani.) A disznó, illetőleg sertés, nagyszerűen ért a szalonna gyártáshoz (már amelyik). Jobban, mint mi, mert mi még műkedvelőknek

sem tudunk itt beállani. *De mi mondjuk meg, melyik a jóízű szalonna.* Akinek különös hentes-tehetsége van s többféle szalonnát is kóstolt már (s még nem eszmörlött meg egészen), azt megteesszük hentes szakértőnek. Keszlerék a legválogatottabb szalonnákat kóstolgtatják, vidékre jó, ha egy kis bőr jut, itt-ott egy-két tepertő szalonnával. Nincs szüksége nagy bőleségre a vidéki szinművésznek, hogy rábódnai tudjon rajta.

Pénteken (dec. 22-én): *Cigányszerem;* másodsor. Hasonlíthatlanul nagyobb sikerrel, mint először.

Szombaton: *A papa;* másodsor. A multkor helyszüke miatt nem szóltunk róla. — Megint egy törvénytelen gyerek, a Flers & Caillavet cég vigjátékárúgyarából. A siker nem igen látszott, pedig *Czakó Sz. Hervay* Erzi buzdólkodtak. *Radnay*-nak nagyon keveset kellett saját szegletességéhez hozzájót-szania, hogy sikerülten adja a gazdag apának falun, békességben, csendességben élő, kissé félszeg, törvénytelen fiát. Itt-ott talán sok is volt a szeglet. *Szathmáry* abbéja nem sokat ért. Az ő resegő hangján a zupás őrmester-től fölfelé mindenféle hadakozó természetű ember megszólalhat, de a szelid Jocasse abbé nem. *Sebestyén* Rózsi olyan könnyedséggel tud megjátszani apró, kedves jeleneteket (s ha alkalma lesz rá, talán nagyobbakat is) hogy a Babuskában elmaradt tapsok egyszer csak kamatostul fognak megjönni.

Vasárnap d. u.: *János vitéz.* Hétfőn d. u.: *Az ezred apja.* Este: *A bányamester.* — A meseje száraz széteső. De olyan ebben az ope-rettben minden: az ének, a zene, a felvonások, a jelenetek, mind, mind hullik széjjel. Külön-külön aztán szép törmelékre is akadhat az ember. — A *Radányi, Honti* hangját felesleges felfedeznünk. De a Honti kiejtése, hanghordozása teljesen magyartalan, prózai részekben meg egyenesen lehetetlen; a szöveg-nyújtások elviselhetetlenek. Hogy játszani nem tud, az nem baj. Hogy *Fátyol* szépen tud magyarálni, hogy úgy bánik a szóval, mint a zománemives az ezüstszállal, azt nem csak Hontival szemben szükséges megállapítani. A hangja kis terjedelmű, okosan spórol vele, minden valószínűség szerint nem vágyik jódli-babé-rokra. Kedvesen játszik, izléssel táncol.

Kedden d. u.: *Cigányszerem.* Este: *A kis gróf.* Szerdán: *A sötét pont.* Az őseire büszke von der Phünten-t, ki nem akar olyan familiával rokonságba keveredni, amelyben egy „sujszter” van. Amerikába szakadt leánya néger vővel s két fekete unokával lepi meg. *Szathmáry* nagyszerű, rászabott szerephez jutott; derekasan meg is játszotta a büszke gög-jében szerfelett korlátolt von der Phünten, s *Timárral* együtt állandó nevetésben tartotta a színházat. Timár, mint mindig, most is gyakran tulzott a tulzáson túl, de Brinkmayer alak-jának ez csak hasznára vált. Csütörtökön: *A sötét pont.* *Krónikás.*

CSARNOK.

Amerikai ujdonságok.

I.

Vadállatok a zálogházban.

A New York megannyi zálogháza között van egy az East 32-ik utcában, a melynél fur-esább zálogház az egész világon nincs. És ez nemcsak szóbeszéd, hanem szinigazság: mert ebbe a zálogosboltba — vadállatokot lehet becsapni. Persze nem az őserdők rengetegekben bujdosó vadállatokról van szó, hanem azokról, a melyeket állatkertben vagy cirkuszban bámulunk meg.

Az említett zálogháznak M. J. Potter dr. a tulajdonosa, a kinek ezen a tiszteletreméltó zálogköleszítő-üzleten kívül az is foglalkozása, hogy a new yorki Hippodrom vadállatainak ő az egyik szállítója és főápolója. Potter doktor ur éppen elég gondot vesz a nyakába, a mikor zálogba fogad vadállatokot: nemcsak hogy neki kell az etetésükről gondoskodni, de figyelnie kell tisztántartásukra, vigyázni kell az egészségükre; mindenképpel pedig ő felelős azért, hogy az idomított vadállatok ne felejtsek

el a zálogházban való üdülésük alatt azokat a kunsztokat, a mikre tanították.

Sok zálogháztulajdonos mondhatna érdekes adatokat arról, milyen nagy urak viszik be hozzá néha-néha franciául tanulni az ék-szereiket, de nem kevésbé érdekesek a világ egyetlen vadállat-zálogháza tulajdonosának, Potter dr.-nak a tapasztalatai sem. Ime, így beszél maga a vadállat-zálogos:

— Az én furesa foglalkozásom közben nagyon, de nagyon óvatosnak kell lenni, nehogy becsapódjék az ember. De még a nagy óvatosság sem használ: nem egyszer csapódtam be mégis. A minap például husz dollárt adtam kölcsön egy idomított kutyára. Igazán szép állat volt, testvérek között is megért ötven dollárt, úgy hogy az üzlet az én részemre nem tűnt föl kockázatosnak. Elhelyeztem tehát zálogházamba az idomított kutyát, de nem tudtam, hogy az a kunszt-ja, hogy fölugrik az ajtó kilincseire és kinyitja az ajtót. A kutya olyan jól értett ehhez a fogáshoz, hogy egy szép napon fölugrott a ketrece kilincse felé, kinyitotta az ajtaját és kiszökött a zálogház-ból. Még máig sem találtuk meg, de a szokást az én husz dollárom siratja.

— Néha kellemetlen meglepetéssel szolgálnak a zálogba csapott vadállatok. Így az elmúlt héten ugyancsak nagy ijedtséget és izgalmat okozott egy oroszlán. Hanyagok voltak az etetők, a kiket a bestia etetésével megbiztam és egy alkalommal elfelejtettek a sivatag zálogba tett királyának a ketrecébe élelmet tenni. Az oroszlán nyugtalan lett, eltépte lán-cát és kiugrott a vaskalitikából. Rettenetesen ordított, de hála Istennek, nem igen tudott volna ártalmas lenni, még ha akart volna is, olyan öreg volt már. Régen kiszolgált már mindenféle cirkuszban és a mikor nem volt éhes, még ő félt az emberektől. A régi dicső-ségből csak a hangja maradt meg és még úgy tudott ordítani, hogy összeszaladt az egész városrészt. Most, hogy kiugrott a ketrecéből, valósággal reszketett az utca az orditozásától. De a két etető nagynehezen mégis megfékezte, ártalmatlanná tette és visszatuszkolta a ket-recebe.

— De általában sok bajjal jár az ilyen üzlet. Sok kellemetlenség van például a miatt is, ha a vadállat szőre a zálogházi pihenés alatt — megkopik itt-ott. Azt mondják, hogy a moly ette meg a szőrt és az ember nyakán hagyják az állatot. Szóval: könnyebb a sorsa annak a zálogosnak, a kinél ékszett csapnak be, mint a kinél vadállatot.

II.

Nászutasok szállodája.

Egy trestoni szállodás Bermuda szigetén olyan szállodát rendez be, mely kizárólag nászutasoknak fog rendelkezésre állani.

Nászutra készülő fiatal párok forró óhaj-tásai valósulnak meg a közel jövőben. A szállodák előcsarnokaiba belépő bártortalan, ujdonsült férjek s zavartan piruló friss menyecskék nem lesznek kiteve többé a szállodai alkalmazottak s a cinikus vendégek gúnyosan fürkésző pillantásainak. Mődjukban lesz, hogy elkerül-jék az irigységtől pukkadozó agglegények vagy a kárörvendő, viharedzett férjek boszantó tréfáit.

A mézesetek gyorsan tovaillanó napjait egymásnak szentelhetik, a nélkül, hogy minden igyekezetüket arra az egyetlen dologra fordítanak, hogy miképen játsák a házasság jármát régen megszokott párok szerepét. S ha legalább sikere lenne igyekezetüknek! De nem. Ők azok, a kiknek ajtaján pajkos ismeret-lenek minden félórán bezörgetnek, ők azok, a kiket a reggelinél még a pincér is tüntetően hangsúlyozott „Jó reggelt”-tel üdvözöl.

Akadtt végre egy emberséges vállalkozó szellemű férfit, a kinek megesett a szive a

A VILÁG LEGJOBB

Az angol király szállítói.
Különlegesség: „**KINGDOM-BLEND**“
Az angol király kedvelt teája.

U.K. TEAS
TEA COMPANY
LONDON

A walesi herceg szállítói.
„**U.K.**“-TEÁK
a legkiadóbbak és legzamatosabbak.

165. 9-12.

Főraktár: Csernyák István fia, Nyitra.

nászutas párokon s a ki egy olyan szállodát épít számukra, a melyben kizárólag csakis újdonsült házaspárok bérelhetnek lakosztályt. Ez a jószágos férfi E. H. Carlisle trentoni vendéglős, a ki Bermuda szigetén a nászutasok kedvelt kiránduló helyén építi fel. „Newlywed“-nek elnevezett szállodáját, a melyet máris széles körben hirdet. Ime egy részlet az ismeretéből:

„Hotel Newlywed, — Warwick East Bermuda. Kizárólag fiatal házaspárok számára. Ha ön a hotel Newlywedben tölti mézesheteit, nem lesz oka panaszkodni, mivel valamennyi vendége a szállónak fiatal házas: a tapintatlan fürkésző pillantásoktól megkíméli magát. Az összes alkalmazottak szintén fiatal házasok, a kik méltányolni képesek a vendégek helyzetét. Ideális hely a mézes hetek eltöltésére. *Két hétnél régebbi házasságokat nem szolgálunk ki.* Áraink megfelelnek szegénynek, gazdagnak egyaránt. Irjon felvilágosításokért.“

Carlisle a napokban készül megnyitni az új szállodát s erősen bizik benne, hogy a vállalkozás pompásan ki fogja fizetni magát. A szállodás ezidőszereztől nőtlen ember, de kötelező ígéretet tett, hogy azon a napon, mikor az első vendégpár a Hotel Newlywedbe megszáll, ő is meg fog nőszülni, nehogy a stilszerűséget elrontsa.

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közzétettéért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

Az újév alkalmából kedves kötelességemnek teszek eleget, midőn hálás köszönetet mondom és boldog újévet kívánok a főtisztelendő lelkészkedő papságnak, valamint minden kegyes pártfogómnak, kik üzletemet a lefolyt évben támogatásban részesítették s kérem a nagybecsű bizalmat a jövő évben is részemre fentartani.

Részemről főtörekvésem leend ezután is a már 48 év óta fennálló üzletem elismert jó hírnevét megővni s a nagybecsű megrendeléseknek pontosan megfelelni.

Hódolatteljes tisztelettel

**Oberbauer A. utóda
KRONBERG JÓZSEF,**

a Ferencz József rend lovagja, egyházi felszerelés gyára Budapest, IV. Váci-utca 41. Főmagasságú és főt. Vaszary Kolos bibornok érsek Magyarország hercegprímás Ó Eminentijának és Klotild kir. hercegasszony 3 es. és kir. fensége udvari és a budapesti, nyitrai, pécsi, váci székesfehérvári, gyulafehérvári, győri oltáregylet szállítója. — Elismert megbízhatóság, pontos kiszolgálás.
191. 1-1.

Irodalom.

Régi jó könyvek új kiadásban. Katholikus olvasókörünk szaporodását, öntudatosabbá válását jelenti az a sokszor kellemetlen, önmagában azonban örömdetes tény, hogy könyvkereskedéseink — mikor egy-egy jó könyvet keresünk — mindig sürűbben utasítanak el bennünket azzal a válasszal, hogy az illető könyv elfogyott. E bajon akart segíteni a *Szent-István-Társulat*, mikor most egyszerre négy kapós, jó könyvből rendezett új kiadást. A családi könyvtárban újra kiadta

Wiseman bibornok hervadhatlan szépségű könyvét, a *Fabiolát*; kis keeses formában kapjuk *Platz Bonifác* zamatos, nyelvi szépségekben bővelkedő magyar *Kempisét*; a diákok öröme fogadja *Sebők Imre* népszerű „*Öt világrészen keresztül*“ című munkájának átdolgozását s minden pedagogusra nézve irodalmi esemény a *Foerster-Schütz-féle* jeles műnek (A nemi élet etikája és pedagógiája) második kiadása. Mindezen műveket ma már felesleges dicsérni vagy ajánlani. Ezeknek értékét már megállapította az irodalomtörténet; azok közé a könyvek közé tartoznak, a melyeket — bármilyen szellemi irányok jussanak is uralomra — észre nem venni, mellőzni, fitymálni soha sem lehet.

GÉPIRÓNÓK!!

magyar és lehetőleg német gyorsírászat, önálló levelezési képességgel, több évi irodai gyakorlattal nagyobb fürdőhelyi vállalatnál egész évi állásra felvétetnek. Fix fizetés mellett teljes ellátás és nyugdíjintézmény. Magyar-német nyelvű ajánlatok teljes életleirással, fizetési igények megjelölésével, Levelezőjelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

190. 1-1.

**Szarkahegyen
17. számú szálló
4 éves kiültetés
sok szép gyümölcs-
fával eladó.**

Bővebbet: ugyanott.

186 2-5

Felhivom szives figyelmét
Verebély Géza
nyitrai divatházának
nagy ujévi vásárlására
mely immár megkezdődött

Szebbnél szebb, alkalmas és jutányos ajándéktárgyak. Az előrehaladott idény miatt mélyen leszállított áron kaphatók.

A confectio-osztályban: Hölgyek részére: plüss kabátok, raglánok, kabátok, kosztümök, aljak, pongyolák, bluzok, estéli kabátok a legutolsó divat szerint. Szörme készletek remek kivitelben, mélyen leszállított áron.

A kelme-osztályban: Nagy maradék vásár. Messé olcsó árak. Kosztüm-, pongyola- és blúz-kelmék óriási választékban, alkalmi áron.

A divat-osztályban: Estéli sálók, kézi táskák, zsebkönyvek, sport kabátok, sapkák, kalapok, övek, stb. karácsonyi alkalmi árakban!!

45. 49-0. Külön cipő-osztály!

Csak praktikus ujévi ajándékot vásároljunk.

<p>TELEFON SZÁM 146</p>	<p>Gerbaud-czukorkák, csokoládé és sütemények</p> <p>s szebbnél-szebb ajándéktárgyak.</p> <p>Friss teasütemények jour-keverékek stb. nagy választékban kaphatók:</p> <p>K. POÓR M. czukrászdájában, <small>174. 6-0.</small></p> <p>NYITRA, BOTTYÁN-U. 4. SZÁM GALGÓC, ERZSÉBET-UTCA 7.</p> <p>Ünnepi kalácsok, helyi s vidéki lakodalmi megrendelések legpontosabban készítettnek el.</p>	<p>TELEFON SZÁM 146</p>
<p>TELEFON SZÁM 146</p>	<p>TELEFON SZÁM 146</p>	<p>TELEFON SZÁM 146</p>

PÉTERFALVAI PÁPIRGYÁR
OCEAN G&B

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PÁPIRKERESKEDÉSSEN

Magyar kir. orsz. központi minta pince aszú, szamorodni, csemege és asztali borok; továbbá kitűnő minőségű palack borok nálam kaphatók.

Tokaji aszú	K. 5.-
Tokaji „	„ 4.-
Tokaji „	„ 3.20
Tokaji szamorodni (édes)	„ 3.40
Tokaji „ (nem édes)	„ 2.-
Neszmélyi bor fehér	K. 1.30
Ermelléki „	„ 1.30
Muskotályi „	„ 2.-
Leányka „	„ 2.-
Szekszárdi vörös	„ 1.50
Villányi „	„ 1.50

Zobori palack-borok:

1 liter zobori asztali	K. —.90
1 „ zobor gyöngye	„ 1.10
1 „ zobori rizling	„ 1.20
1 „ burgundi vörös	„ 1.30

Üres palackot 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede
kereskedő és szőlőbirtokos
Nyitrán.

ÉLVIRÁGOK
menyasszonyi
csokrok és
koszorúk ::
legelőnyösebben
beszerezhetők:
Blahut Ádám
kertésznél Nyitrán,
Hid-utca 14. sz.
188 2-10

**Naponta friss
szállítmány!!**

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papírkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

FODRÁSZÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nyitrán Tóth Vilmos-utca 11-ik szám alatt lévő 10 éve fenálló jó hírnévnek örvendő s a kornak megfelelően higiénikusan berendezett

diszes uri és női fodrász-üzletemet Tóth Vilmos-utca 29. sz. helyeztem át.

Végzek és raktáron tartok mindennemű e szakmába vágó uri és női hajmunkákat, ugymint hajbetétet, frizeteket, frufukat, loknikat, egész- és félparókákat, hajfonatokat minden színben; továbbá női fésülést a legújabb divat szerint, haj- és szakállfestést; tyukszemvágást jutányos áron.

Veszek vágott és kifestült hajat. Előfizetéseket üzleten kívül is elfogadok. Kihullt hajból fonatokat és egyéb hajmunkákat készítek. Vidéki megrendeléseket pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen utánvétel mellett eszközölök.

142. 16—52.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

Gombárik István borbély, uri és női fodrász.

UJDONSÁG A LECITHIN Tápláló ereje folytán elsőrendű erősítő gyógycognac " COGNAC

187. 2-6.

A Lecithin Cognac testileg visszamaradt egyéneknél, úgy gyermekeknél mint felnőtteknél, de kivált lábadozóknál lévő gyengélkedőknél csodálatos hatással bír, mert a hanyatló erő rövid használat után tökéletesen helyre áll, miért is az orvosok nagyon sűrűn ajánlják.

Kizárólagos egyedüli
elárusító hely Nyitrán

Gürtelschmidt Károly cukrászda

Kitüntetve az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicsérő oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS

DIVATCIPÉSZ ÉS
BÖRKERESKEDŐ

0000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 0000

Telefon szám: 144.

158. 11—0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, borkereskedő.